

**Nederland,
let op
uw zaak**

**Verkiezingsprogramma
Europees Parlement
1989-1994**

Kennismaking

Alle ogen zijn gericht op „Europa”. Het jaar 1992 heeft haast een magische klank. De kranten staan bol over wegvallende grenzen en de komst van de interne markt. Er rolt een ware „Euroforie” over ons heen. Nederland komt dan ook steeds meer op het tweede plan. Althans, zo lijkt het.

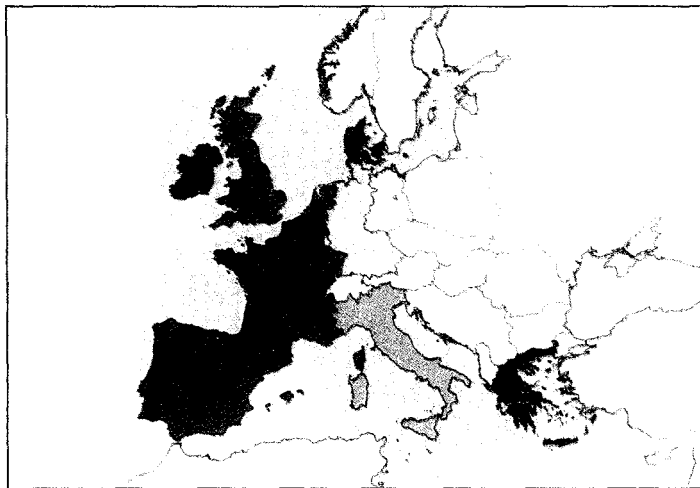
Nu zal niemand willen ontkennen dat er zaken zijn die alleen aangepakt kunnen worden als de landen van Europa met elkaar samenwerken. Ook zal niemand kunnen tegenspreken dat de Europese samenwerking, ook voor Nederland, positieve gevolgen heeft gehad. Toch zijn er grenzen. De nationale zelfstandigheid mag niet teloor gaan. Juist nu er stappen worden gezet in de richting van een verdergaande Europese samenwerking geldt: „Nederland, let op uw zaak!”

Als SGP moeten we pal staan voor die Nederlandse waarden en die Nederlandse zaken die het waard zijn behouden te blijven. Daarbij gaat het niet zozeer om wat typisch Nederlands is. Het gaat ten diepste om die waarden en die zaken die in een duidelijk verband staan met de in ons land bestaande, na lange strijd bevochten, vrijheid om God te dienen naar Zijn Woord, daarnaar te kunnen leven en daarvan te mogen getuigen.

Op deze principiële grondslag wil de SGP politiek bedrijven, ook Europese politiek. * In de eerste hoofdstukken van het voorliggende verkiezingsprogramma is dit uitgangspunt nader verwoord. In het laatste deel is daarvan vervolgens een korte uitwerking naar concrete standpunten gegeven. De meeste daar aangesneden onderwerpen behoren tot de samenwerking op basis van de Europese Verdragen. Voor een aantal andere geldt dat maar ten dele. Daarom moet dit program gelezen worden in samenhang met het SGP-program van beginselen en het nationaal verkiezingsprogramma 1986-1990 „In trouw recht doen”.

*Het hoofdbestuur
van de Staatkundig Gereformeerde Partij*

* Men zie hiervoor ook de brochure: „SGP/RPF/GPV in het Europese Parlement, zittingsperiode 1984-1989”.

De huidige 12 EG-lidstaten

Inhoud

I. Uitgangspunten	
Inleiding	5
Nationale identiteit	5
II. De SGP in de Europese politiek	
Interne markt	7
Samenwerken	8
Doel van de samenwerking	10
Grenzen aan de samenwerking	11
Deelname aan de Europese politiek	11
III. Bestuursstructuur	
Europese instellingen	14
Verhouding Tweede Kamer tot Europees Parlement	16
Beperking tot wezenlijke taken	17
IV. Beleidsterreinen	
1. Interne markt	18
1992	18
Monetair beleid	18
Sociale Zaken en werkgelegenheid	19
Vervoer	19
Energie en technologie	21
Criminaliteit	21
2. Internationale betrekkingen	22
Handelspolitiek	22
Betrekkingen met andere staten	23
Veiligheid	23
Ontwikkelingssamenwerking	23
3. Landbouw en visserij	24
Landbouw	24
Visserij	26
4. Bestuur en financiën	26
Financiering EG	26
Bureaucratie	27
5. Milieu	27
6. Onderwijs	28

I. Uitgangspunten

INLEIDING

Doel van de SGP is „de beginselen van Gods Woord op staatkundig terrein tot meerdere erkenning te brengen”. Dat geldt voor de Nederlandse politiek, dat geldt ook voor de samenwerking in Europa.

De Europese samenwerking moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Zij moet zich uitsluitend beperken tot die terreinen die daarvoor in aanmerking komen en mag beslist niet het karakter van de deelnemende landen als zelfstandige lidstaten aantasten. Bovendien mag die samenwerking niet eenzijdig gericht zijn op materiële vooruitgang en welvaartsvergroting. Het moet er eerst en vooral om gaan vorm te geven aan het rentmeesterschap over Gods schepping en het realiseren van rechtvaardiger verhoudingen, ook in wereldverband. Ten diepste komt het erop aan om recht en gerechtigheid te bevorderen overeenkomstig de geboden van Gods wet. Dan zal ook het normverval kunnen en moeten worden tegengegaan.

Dit uitgangspunt betekent dat de SGP het streven naar een Verenigd Europa principieel afwijst. Een verdergaande economische integratie zal positief-kritisch tegemoet worden getreden.

Een voorbeeld van verdergaande integratie is de veelbesproken totstandkoming van de interne markt in 1992. Het programma dat de Europese Commissie daarvoor op tafel heeft gelegd (bekend als het Witboek), bevat een belangrijk aantal maatregelen waar de SGP zich in kan vinden. Daarentegen moeten andere voorstellen worden beschouwd als een duidelijke bedreiging van onze nationale zelfstandigheid.

NATIONALE IDENTITEIT

De bezwaren tegen een „Europese superstaat” in welke vorm dan ook spruiten niet alleen voort uit de wens tot behoud van onze eigen nationale souvereiniteit. Ook laat zich de fundamentele vraag stellen: wat is de samenbindende kracht van een „groot Europa”? Met andere woorden: wat is de geestelijke grondslag van Europa? Ondanks bepaalde overeenkomsten tussen de landen van Europa is er in de loop der eeuwen toch een grote verscheidenheid gegroeid in taal, cultuur en godsdienst (Rome contra Reformatie!). Die verschillen laten zich niet uitvlakken. Eén grote Europese staat zou dan ook niet méér kunnen zijn dan een kunstmatig geconstrueerde eenheid, slechts op materieel voordeel gericht. Zo'n Europa mist ten enenmale een eigen herkenbare identiteit waar de burgers van de diverse lidstaten zich mee zouden kunnen vereenzelvigen.

Maar er is meer. Ons land is ontstaan in de grote geestelijke strijd om de vrijheid, de vrijheid namelijk om God te kunnen dienen naar Zijn Woord en daarnaar te leven. Het Huis van Oranje speelde daarin een unieke rol. Nederland is een natie waarop de Reformatie, meer dan welk ander land in West-Europa, haar stempel

heeft gedrukt. Dit is van onschatbare betekenis geweest voor ons volk en bepaalde in sterke mate de inrichting van ons politiek en maatschappelijk bestel. Deze verworvenheid mag niet opgaan in de smeltkroes van een gesecculariseerd Europa.

Niemand kan zijn ogen ervoor sluiten dat veel van wat er zich nu in Nederland afspeelt lijnrecht in strijd is met wat de Bijbel ons voorhoudt, en haaks staat op de lijnen die vanuit de landshistorie getrokken kunnen worden. Dat neemt niet weg dat wij in velerlei opzicht nog steeds een rijk gezegende natie zijn. De strijd voor het behoud, en waar mogelijk herstel van onze geestelijke verworvenheden dient in de eerste plaats gevoerd te worden in eigen land. Dat is onze nationale opdracht.

Maar Nederland is geen eiland. We hebben onze eigen plaats in de wereld. De gang van zaken in Nederland kan, hoe men het ook wendt of keert, niet los worden gezien van wat er in andere landen gebeurt. Daarom zullen we ook in Europees verband naar vermogen moeten zien bij te dragen aan een Bijbels genormeerde politiek. Temeer omdat een deel van de regelgeving die in het kader van de Europese samenwerking totstand komt onmiddellijke rechtskracht heeft binnen de lidstaten.

Trouwens, ook zonder samenwerking in Europees verband zou Nederland het zich niet kunnen veroorloven economisch al te ver uit de pas te lopen in vergelijking tot de buurlanden.

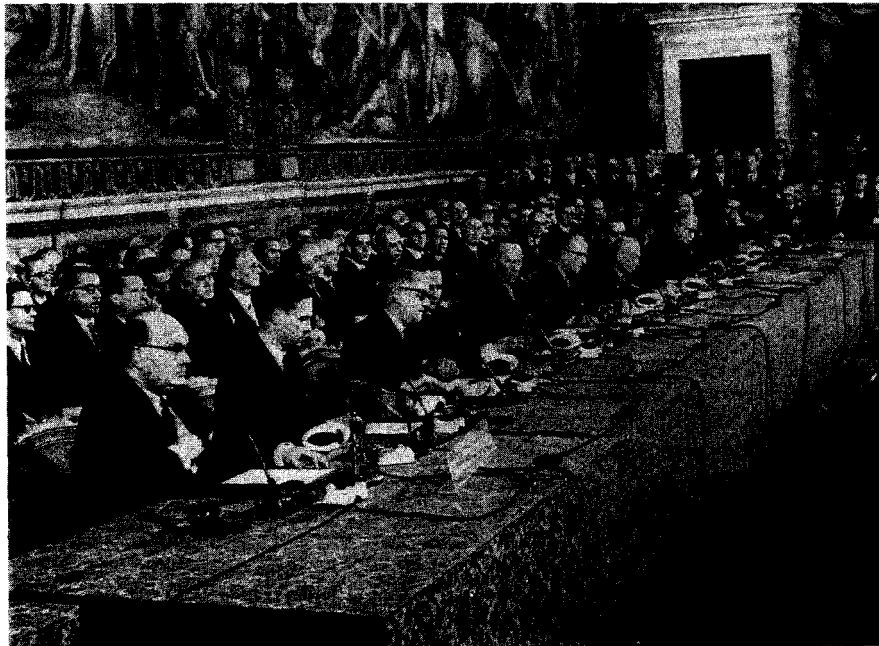
II. De SGP in de Europese politiek

INTERNE MARKT

Tot ver na 1957, het jaar waarin het EEG-verdrag werd ondertekend, hebben velen nauwelijks iets gemerkt van de Europese Gemeenschappen. Alleen de boeren en vissers kwamen er mee in aanraking. Op andere terreinen stagneerde de samenwerking.

Zo vanaf het midden van de jaren '80 kwam daar verandering in. Vooral onder druk van het (internationale) bedrijfsleven hebben de regeringsleiders van de lidstaten van de EG zich er tijdens de top van Milaan (1985) toe verbonden om tegen het eind van 1992 de zogenaamde „interne markt” tot stand te hebben gebracht. De landsgrenzen zouden dan moeten zijn weggevallen, zodat er vrij verkeer mogelijk wordt van kapitaal, personen, goederen en diensten. Om dat doel te bereiken stelde de Europese Commissie, het dagelijks bestuur van de Gemeenschap, een programma op, bestaande uit ongeveer 300 voorstellen die daarvoor nodig zijn. Die voorstellen moeten stapsgewijs worden aanvaard.

Teneinde de besluitvorming hierover te vergemakkelijken werd een wijziging van het EEG-verdrag overeengekomen, de Europese Akte. De besluitvorming over

De ondertekening van het EEG-Verdrag te Rome in 1957 (foto: Europees Parlement)

een groot aantal maatregelen dat nodig is voor de realisering van de interne markt kan nu geschieden bij gekwalificeerde meerderheid. Unanimititeit is niet meer vereist, behalve voor besluiten over het vrije verkeer van personen en op het gebied van de belastingharmonisatie.

De gemeenschappelijke markt was overigens reeds de centrale doelstelling van het EEG-verdrag van 1957. Ten aanzien van het landbouwbeleid is dit ook grotendeels gelukt. Op het eerste gezicht lijkt het besluit om te komen tot de interne markt dan ook niet zo opzienbarend. De interne markt zou dan gewoon een andere aanduiding zijn voor wat vroeger de gemeenschappelijke markt werd genoemd.

Zo eenvoudig ligt het echter niet. Waar men tenslotte uit lijkt te gaan komen is een station dat veel verder verwijderd ligt van de oorspronkelijke bestemming. Een belangrijk verschilpunt vormen de grenzen: bij de interne markt wordt voorzien in een volledige opheffing van de grenzen, terwijl in de gedachte van de gemeenschappelijke markt slechts gestreefd werd naar vereenvoudigde grenzen. Vooral met het oog op het vrije personenverkeer is dat een wezenlijk verschil. Aan deze vanuit economisch oogpunt gepropageerde gedachte blijken nu ook heel wat politieke haken en ogen te zitten voor bijvoorbeeld het nationale toelatingsbeleid ten aanzien van asielzoekers.

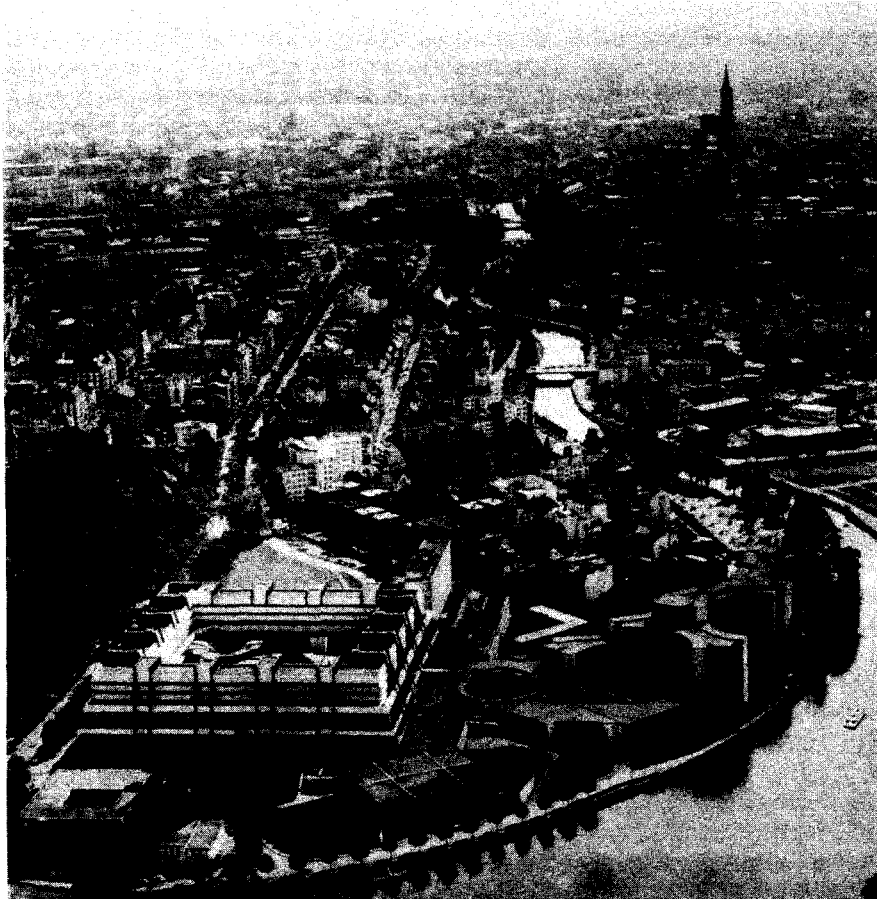
Een andere, niet minder belangrijke kwestie is het nader tot elkaar brengen van de indirecte belastingen (zoals de BTW en de accijnzen). Duidelijk is dat de interne markt uiteindelijk veel verdergaande gevolgen heeft dan de gemeenschappelijke markt.

SAMENWERKEN

Strikt economisch gezien zijn er voor één of andere vorm van een gemeenschappelijke markt wel argumenten aan te voeren. Te denken valt bijvoorbeeld aan vrij handelsverkeer tussen de landen, schaalvergroting van de produktie (lees: besparing), geen onnodig oponthoud door ingewikkelde grensformaliteiten, versterking van de Europese concurrentiepositie op de wereldmarkt, enzovoorts. Kortom, hierdoor lijken meer mogelijkheden te worden geschapen voor economische groei, en daarmee vermindering van de werkloosheid.

Daar komt bij dat er na de Tweede Wereldoorlog sprake is van een toenemende onderlinge belangenverstrengeling tussen de welvarende westerse landen. Het is een feit dat daardoor onafhankelijke staten steeds meer van elkaar afhankelijk zijn geworden. Dat betreft niet alleen de economie, maar geldt evenzeer beleidsterreinen als defensie en technologie. Zo verkoos Nederland reeds in 1949 de verdediging van haar grondgebied in het bondgenootschappelijk verband van de NAVO te plaatsen.

Het proces van „internationalisering” is nog versterkt door ontwikkelingen op het gebied van de nieuwsvoorziening en de sterk toegenomen mobiliteit. Als vanzelf dienen zich dan ook terreinen aan waar de behoefte aan samenwerking groeit. Soms is dat zelfs noodzakelijk en in aller belang. Voorbeelden te over: het standaardiseren van technische normen voor industrieproducten, vereenvoudiging van grensdocumenten, bestrijding van criminaliteit en de handel in verdovende

Parlementsgebouwen in Straatsburg.

middelen, research en produktontwikkeling en zeker niet in de laatste plaats het milieuvraagstuk. Tegen samenwerking op dit soort terreinen bestaat geen bezwaar. Integendeel, de mogelijkheden die zich hier voordoen mogen we niet onbenut laten.

Dat is de ene kant van de medaille. We mogen ons daar echter niet op verkijken. Aan samenwerking in het kader van de EG-verdragen zitten ook andere kanten. De onzekerheden over de mogelijk negatieve „bijwerkingen” van een interne markt zijn groot. Is er bij de voordelen die opgesomd worden van de interne markt wel rekening gehouden met het effect van een verhoogde economische groei op ons

toch al zo zwaar belaste milieu? Of: heeft men in de verwachtingen aangaande het aantal nieuwe arbeidsplaatsen ook de banen meegerekend die misschien verloren gaan door schaalvergroting? Zal een toenemende concurrentie geen gevaar vormen voor de zondagsrust en zondagsheiliging? Wat betekent schaalvergroting voor de positie van het midden- en kleinbedrijf? Welke landen en bedrijfstakken zullen van de interne markt profiteren en welke staten zullen er op achteruit gaan? Met andere woorden: de reikwijdte en uitwerking van veel maatregelen laten zich eenvoudigweg niet overzien. Hoe het definitieve plaatje eruit komt te zien moet nog worden afgewacht. Daarom zal ieder voorstel op haar eigen merites moeten worden beoordeeld, daarbij lettend op de samenhang met het geheel. Doorslaggevend zijn echter niet de materiële voordelen van de samenwerking, maar de principiële en politieke uitwerking van de te nemen beslissingen voor de nationale samenleving en de bevoegdheden van de eigen regering. Het komt erop aan welk doel beoogd wordt met de samenwerking.

DOEL VAN DE SAMENWERKING

De interne markt moge dan een in hoofdzaak economisch karakter hebben, daar is lang niet alles mee gezegd. De economie kan nu eenmaal niet los worden gezien van andere beleidsterreinen. In het verleden is herhaaldelijk gebleken dat economische samenwerking werd aangegrepen om ook andere doelstellingen te bereiken. Gedacht kan worden aan het emancipatiebeleid of de media. Velen komen er ook nu nog rond voor uit dat zij de economische integratie als een eerste stap zien op de weg naar een volledige Europese eenheid. Het is daarom van het grootste belang het doel en de grenzen van de Europese samenwerking duidelijk voor ogen te houden.

In dit verband is het zinvol kort te verwijzen naar het NAVO-verdrag uit 1949. Door lid te zijn van het Atlantisch Bondgenootschap kan ons land een bijdrage leveren aan de bescherming van de eigen zelfstandigheid en geestelijke vrijheid, en daarenboven aan het handhaven van vrede en veiligheid internationaal. Op zichzelf genomen hoeft het aangaan van verdragsverplichtingen die een zekere inperking inhouden van de eigen vrijheid en zelfstandigheid, dus geen beletsel te zijn tot een internationale organisatie toe te treden. Beslissend is de vraag waarom men deze verplichtingen aangaat en of het gekozen middel daaraan dienstbaar is.

Lettend hierop kan het aangaan van verdragsverplichtingen in Europees verband, en dus het inleveren van een stukje eigen zelfstandigheid op bepaalde terreinen, eveneens dienstbaar zijn aan de eigen politieke doelstellingen en de positie van de individuele lidstaten. De SGP wil vanuit die gezindheid een constructief-kritische bijdrage leveren aan de EG.

Echter, een samengaan van de Europese landen die de zelfstandigheid en de soevereiniteit van de lidstaten ondergeschikt maakt aan doelstellingen van economisch belang of van een verenigd Europa, wordt door de SGP afgewezen. Ten aanzien van de invulling van de interne markt betekent dat dat er duidelijke grenzen moeten worden getrokken, en wel zodanig, dat, ook wanneer „1992” verwe-

zenlijkt zal zijn, er voor de Nederlandse overheid volledige beleidsruimte dient te blijven voor het bewaren van het cultureel eigene van ons land en het voeren van een nationale politiek naar Bijbelse normen.

GRENZEN AAN DE SAMENWERKING

Er moeten dus grenzen worden gesteld aan de samenwerking. Want de veelal economisch-technische maatregelen beperken zich in hun gevolgen niet tot het bedrijfsleven en de internationale handel. Ze hebben niet zelden ook een uitstraling naar beleidssectoren die tot dusverre nog volledig onder de zeggenschap vielen van de nationale overheden. De voorbeelden daarvan zijn al genoemd (sociale wetgeving, misdaadbestrijding, enz.)

Een vergaande economische integratie zou tot hetzelfde kunnen leiden. Wanneer er een Economische en Monetaire Unie tot stand komt (een doelstelling waar in het Verdrag al naar is verwezen) bergt dit het gevaar in zich dat de ruimte om een eigen, nationale monetaire en begrotingspolitiek te voeren wel eens drastisch zou kunnen worden ingeperkt. Als onderdeel hiervan komt dan vervolgens ook nog eens één centrale Europese bank in het vizier. Dat gaat de SGP veel te ver.

Om deze redenen is het van fundamenteel belang dat er door de politieke partijen een helder antwoord wordt gegeven op de vraag naar de toekomstige staatkundige vormgeving van Europa. In politieke discussies wordt deze vraagstelling nogal eens ontweken. Volstaan wordt met een verwijzing naar de zogenaamde Europese Unie. Daaronder is echter niets meer of minder te verstaan dan een federaal Europa met één centraal gezag, eigenlijk een internationale overheid.

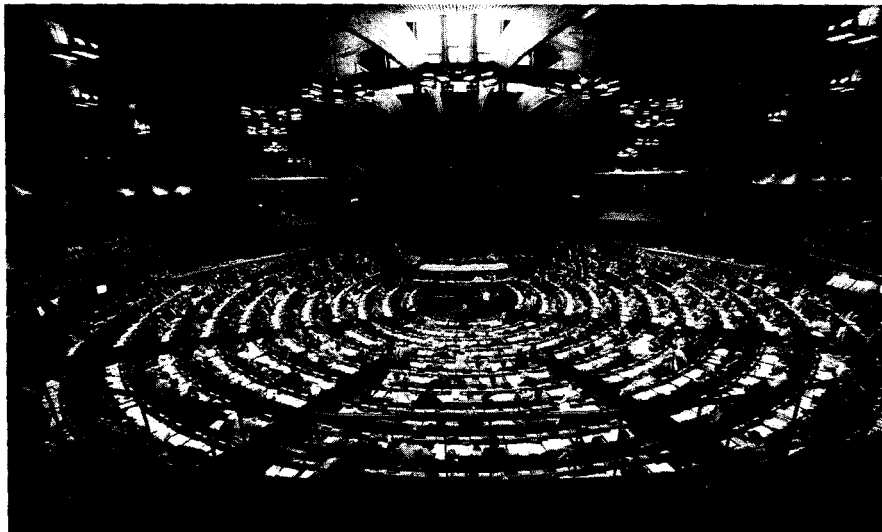
Het was de Britse premier die wees op het belang van een helder toekomstperspectief toen zij onlangs enkele kritische kanttekeningen bij „Europa” plaatste. Terwijl zij aan de ene kant medewerking aan de interne markt toezegde liet zij er anderzijds geen twijfel over bestaan dat zij de soevereiniteit van haar land daaraan niet wenste op te offeren. Tegen die achtergrond moet ook het Britse protest worden gezien tegen bepaalde beslissingen aangaande de interne markt. Sommige daarvan effenen immers gemakkelijk de weg naar verdergaande integratie en een aantasting van de nationale soevereiniteit.

DEELNAME AAN DE EUROPESE POLITIEK

Uit het voorgaande blijkt dat de SGP zich in een moeilijk spanningsveld bevindt als het gaat om Europese samenwerking. Het belang van samenwerking op bepaalde, met name economische terreinen wordt erkend, maar we mogen de ogen niet sluiten voor de gevaren die daaraan kleven. Die gevaren zijn reëel. De grote partijen koersen onmiskenbaar in de richting van een Europese Unie, terwijl ook de gesloten verdragen in dat licht worden gezet.

Deze en andere redenen waren voor de SGP in 1957 aanleiding om in de Tweede Kamer tegen de ondertekening van het EEG-verdrag te stemmen. Om diezelfde redenen stemde de SGP in 1986 tegen de Europese Akte. Gevreesd werd en

wordt dat het protestants-christelijk karakter van ons volksbestaan ernstig bedreigd zou worden wanneer Nederland op zou gaan in een groot humanistisch en overwegend Rooms-katholiek Europa. Die vrees, die toentertijd door enkele andere politieke partijen werd gedeeld, leeft thans bij de SGP nog onverminderd.

Zittingszaal van het Europese Parlement (foto: EP).

Maar of we dat nu willen of niet, sinds 1957 kan Nederland niet meer om Europa heen. Nadat eerst de landbouwers en de vissers - soms pijnlijk - met de EG werden geconfronteerd komen steeds meer andere burgers met de gevolgen van de Europese eenwording in aanraking. Ook onze afgevaardigden in staten, raden en andere bestuurslichamen raken bij de Europese regelgeving betrokken. Alleen al daarom zal de SGP zich niet afzijdig kunnen houden van de besluitvorming op Europees niveau. Zou de SGP zich aan het werk in „Europa” onttrekken dan zou zij zich plaatsen buiten een deel van de politieke werkelijkheid die in toenemende mate haar invloed laat gelden op onze nationale wetgeving. En, wat veel belangrijker is, we zouden onszelf de gelegenheid ontnemen om ons eigen geluid te laten horen en te waarschuwen tegen de gevaren van de Europese eenheid. Deelname aan het werk in het Europese Parlement betekent allerminst dat men zich aansluit bij de daar heersende opvattingen!

Daar komt bij dat de SGP, ook in Europa, zeker niet alleen staat. Er zijn nog wel andere afgevaardigden die eveneens het behoud van nationale zelfstandigheid beklemtonen. Het is opvallend dat dit geluid, naarmate de interne markt dichterbij

komt, zelfs steeds vaker wordt gehoord. Ook anderen wijzen met zorg op de gevolgen die de interne markt kan hebben voor andere beleidsterreinen. De discussies die zijn opgelaaid over de sociale voorzieningen en de aandacht die in dat verband wordt gevraagd voor het behoud van de nationale identiteit zijn wat dat betreft veelzeggend. Samenwerking akkoord, zo valt te beluisteren, maar moeten daarvoor allerlei andere beleidsterreinen geheel of gedeeltelijk onder de bevoegdheid van Brussel komen?

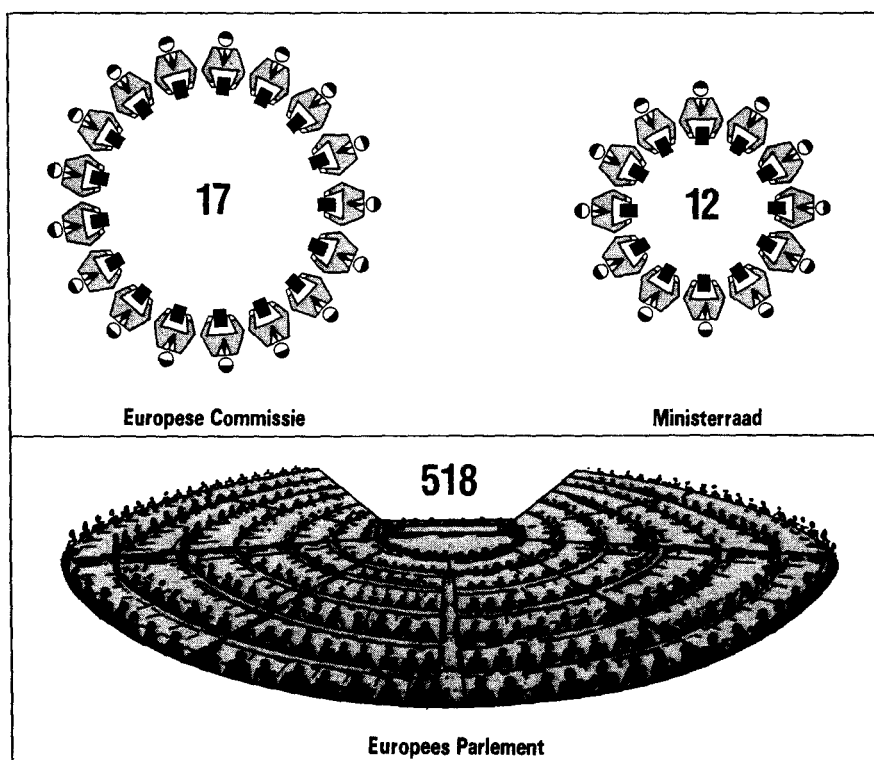
Opgemerkt zij nog dat de interne markt geen „panklaar” plan is. Dus: er kunnen nog wijzigingen worden aangebracht. Veel is tot op dit moment onduidelijk en moet verder worden ingevuld. Waar mogelijk moet de SGP trachten daarop invloed uit te oefenen.

III. Bestuursstructuur

EUROPESE INSTELLINGEN

Het Europese Parlement is niet te vergelijken met de Nederlandse Tweede Kamer. Dat komt omdat de bestuurlijke opbouw van „Europa” zo geheel anders is dan de staatkundige structuur van Nederland. In ons land treedt de Tweede Kamer op als controleur van de regering en als medewetgever. De bevoegdheden van de Kamer zijn dusdanig dat zij die taken naar behoren kan vervullen. Uiteindelijk is de Nederlandse regering voor al haar beslissingen aangewezen op de steun van een meerderheid van de Kamer.

Dat ligt anders in „Europa”. Daar ligt het Europese Parlement ingebed tussen twee machtscentra, namelijk de Europese Commissie (Brussel) en de Raad van Ministers. De Europese Commissie is het dagelijks bestuur van de EG met als belang-

De belangrijkste Europese instellingen.

rijkste taak het doen van voorstellen aan de Raad van Ministers. Het is die Raad van Ministers waar de beslissingen worden genomen. Overigens kan één lidstaat, wanneer zij van mening is dat er vitale belangen in het spel zijn, de besluitvorming nog altijd blokkeren. Hoewel dit geen formeel erkend recht is, behoort deze mogelijkheid er wel te blijven.

Het Europese Parlement zit zo'n beetje tussen de Commissie en de Raad van Ministers in. Weliswaar kan het parlement de Commissie ter verantwoording roepen, maar zij kan geen controle uitoefenen op het orgaan waar de besluiten vallen, de Raad van Ministers. Het Europese Parlement is dus niet een soort „tegenspeler” van een „Europese regering”, zoals de Tweede Kamer dat wel is ten opzichte van de Nederlandse regering.

Deze bestuurlijke opbouw van de EG weerspiegelt het bondgenootschappelijk karakter van de Europese samenwerking. De besluiten worden niet genomen door een supranationaal orgaan, maar door de Raden van Ministers, waarbinnen de ministers als vertegenwoordigers van hun eigen nationale regeringen optreden en met de anderen samenwerken op basis van gelijkwaardigheid. Op deze manier is de onderlinge afstemming van het nationale beleid van de lidstaten op het beleid in Gemeenschapsverband het best gewaarborgd. Naar onze opvatting hoort dit zo te blijven.

Na de inwerkingtreding van de Europese Akte zijn de bevoegdheden van het Europese Parlement enigszins uitgebreid. Het gaat daarbij met name om zaken die de interne markt aangaan. Deze wijzigingen hebben evenwel de grondstructuur van de Europese besluitvorming niet wezenlijk aangetast. De wetgevende bevoegdheden zijn blijven liggen bij de Raad van Ministers, en omdat deze Raad is samengesteld op basis van nationale afvaardiging kan gezegd worden dat de Europese samenwerking haar intergouvernementele karakter heeft behouden. Immers, de individuele ministers kunnen voor de beslissingen die in de Raad zijn genomen door de nationale parlementen op het matje worden geroepen.

Op zich is dat mooi, maar in de praktijk is het vaak zo dat de nationale parlementen niet meer in de omstandigheid verkeren dat zij de besluiten van de Raad van Ministers ter discussie kunnen stellen. Dikwijls kan alleen achteraf gecontroleerd worden. Bovendien hebben besluiten van de Raad voor de lidstaten een verbindend karakter. Tegen die achtergrond pleiten de meeste politieke partijen voor een wezenlijke uitbreiding van de bevoegdheden van het Europese Parlement.

De SGP is het daar niet mee eens. Zoals al eerder is gezegd, het Europese Parlement mag niet op één lijn worden gezet met de Tweede Kamer. Het is dan ook ongewenst om aan het Europese Parlement de bevoegdheden te willen toekennen van de nationale parlementen. Pleidooien die wèl in die richting gaan kunnen niet los worden gezien van het streven naar een Europese Unie, waarbij sprake zal zijn van een Verenigd Europa met een sterk centraal gezag. Deze benadering staat op gespannen voet met de grondslag van de EG-Verdragen: in de eerste plaats samenwerking van zelfstandige lidstaten.

De SGP wil dit uitgangspunt vasthouden. Zij staat voor het behoud van de Nederlandse beleidsvrijheid en nationale zelfstandigheid binnen de EG. Daarmee ver-

draagt zich niet een versterking noch een uitbreiding van de bevoegdheden van de Europese instellingen.

VERHOUDING TWEDE KAMER TOT EUROPEES PARLEMENT

Europese regelgeving, in het bijzonder die m.b.t. de interne markt, werkt steeds meer door in de Nederlandse wetgeving.

Daarom is het van groot belang dat de Europese besluitvorming aan een zorgvuldige parlementaire controle wordt onderworpen. Gelet op de grondslag van de Gemeenschappen ligt het voor de hand dat die controle allereerst plaats heeft in de nationale parlementen. Derhalve is, in de Nederlandse situatie, een versterking nodig van de controletaak van de Tweede Kamer. Dat zou kunnen wanneer de regering in een veel vroeger stadium dan nu het geval is in overleg treedt met de Kamer (commissies) over voor Nederland van belang zijnde voorstellen van de Europese Commissie.

Het Binnenhof in Den Haag.

Het gaat erom dat er een effectieve samenwerking komt tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen. Daarbij moet het Europees Parlement zich niet opwerpen als een concurrent van de Tweede Kamer, maar veelmeer als een orgaan dat op bepaalde terreinen aanvullend, ondersteunend en soms plaatsvervangend kan optreden. Zó kan de Europese samenwerking alle lidstaten ten goede komen.

De manier waarop het er nu in het Europees Parlement aan toegaat wijkt nogal wat af van deze opzet. In Straatsburg werkt men met internationaal samengestelde politieke fracties. Mede daardoor presenteert het Europees Parlement zich naar buiten sterk als een supranationaal orgaan zonder binding met de lidstaten. De herkenbaarheid van de parlementsleden naar nationale herkomst is zodoende zeer beperkt.

In de door de SGP voorgestane werkwijze van het Europees Parlement zou er meer plaats zijn voor het nationale element. Dan gaat het werk van de Europarlementariërs voor de burgers van het eigen land ook veel meer spreken. De Europese politiek komt dan namelijk te staan in het verlengde van de landspolitiek en zo kan er ook een veel betere afstemming plaatshebben tussen wat er op Europees niveau en wat er in de verschillende lidstaten moet gebeuren.

In dit verband verdient het aanbeveling de mogelijkheden te laten onderzoeken om effectievere vormen van overleg te krijgen tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen.

BEPERKING TOT WEZENLIJKE ZAKEN

In de loop der jaren is het werkterrein van het Europees parlement steeds verder uitgebreid. Hoe verder de economische samenwerking vorderde, des te meer ging het Parlement zich bemoeien met andere dan economische zaken. Als gevolg daarvan nam het aantal parlementaire commissies behoorlijk toe. Op de agenda prijken dan ook steeds weer onderwerpen die eigenlijk niets of bijna niets te maken hebben met de oorspronkelijke doelstellingen van de Europese samenwerking. Denk aan bepaalde sociale vraagstukken, aangelegenheden van buitenlandse politiek en het veiligheidsbeleid.

Deze ontwikkeling past in het streven naar een Europese Unie, inclusief een Europees parlement met volwaardige bevoegdheden. Dit streven, het is hierboven al even opgemerkt, wordt door een grote meerderheid in het Europees Parlement ondersteund. Daar komt nog bij dat het Parlement zich, als orgaan dat haar mandaat rechtstreeks van de kiezers heeft gekregen, alleen al daarom gerechtigd acht zich met al die beleidsterreinen bezig te houden.

Daartegen stelt de SGP zich teweer. Het Europees Parlement zou zich moeten beperken tot wat in de Verdragen is vastgelegd. Niet alleen zou de effectiviteit van het politieke werk daarmee gediend zijn, ook zou de werklast van de Europarlementariërs belangrijk kunnen worden verminderd. Voordeel daarvan is weer dat de nauwere samenwerking met de Tweede Kamer op deze wijze een reële mogelijkheid wordt.

IV. Beleidsterreinen

1. INTERNE MARKT

1992

Ook als na 1992 de interne markt haar beslag zal hebben gekregen, blijft het de taak van de nationale overheden om, samen met het bedrijfsleven, de in ieder volk levende gaven en krachten binnen de verschillende lidstaten optimaal te benutten en te stimuleren. Niemand kan daarbij om regionale verschillen en historisch gegroeide patronen heen.

De groei naar de interne markt mag overigens niet ten koste gaan van het midden- en kleinbedrijf omdat juist deze sector van wezenlijk belang is voor de werkgelegenheid en de beleving van de persoonlijke verantwoordelijkheid.

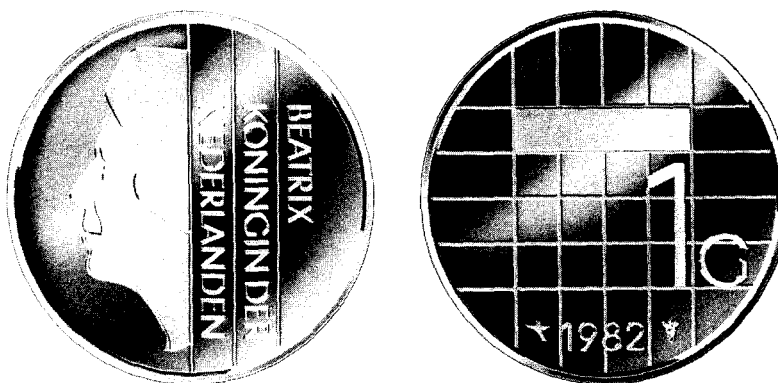
In ieder geval dient een eind te komen aan allerlei vormen van concurrentievervalsing die nu nog bestaan.

Daarom :

- moeten alle vormen van directe of indirecte steunverlening welke door de nationale regeringen worden verstrekt getoetst worden op rechtmatigheid;
- mag een ruime variatie in bedrijfstakken per lidstaat - gedacht moet worden aan het belang van risicospreiding en aanbod van werkgelegenheid - niet uit het oog worden verloren;
- verdient het midden- en kleinbedrijf speciale aandacht.

Monetair beleid

Door het Europees Monetair Stelsel is er een grotere stabiliteit gekomen tussen de wisselkoersen. Een nauwere samenwerking tussen de centrale banken van de lidstaten kan in dat verband

De Nederlandse gulden moet wettig betaalmiddel blijven.

leiden tot nog meer zekerheid. Die samenwerking mag echter niet zover gaan dat de ruimte die de landen nu nog hebben om op financieel gebied een eigen beleid te voeren, in de toekomst zal ontbreken. De eigen nationale souvereiniteit en identiteit (denk aan de beeldenaar van de koningin op onze munten en het randschrift) mag niet worden prijsgegeven.

Daarom:

- mag er geen gecentraliseerd monetair en begrotingsbeleid komen dat is gekoppeld aan een Europees belastingsysteem;
- moet het streven naar een Europese Monetaire Unie en de oprichting van een centrale bank niet worden gesteund;
- wordt een Europese munt als wettig betaalmiddel afgewezen.

Sociale zaken en werkgelegenheid

Over de hele linie dienen huwelijk en gezin, als instellingen van de Heere God, erkend te worden als de pijlers van de samenleving.

Ook al komt er een interne markt tot stand, de eerste verantwoordelijkheid voor de diverse stelsels van sociale voorzieningen moet blijven liggen bij de nationale overheden. Bij een eventuele globale harmonisatie van de verschillende stelsels is het dan ook zaak de in de geschiedenis en traditie gegroeide verscheidenheid te respecteren. Wel moet ervoor worden opgepast dat de lidstaten waar het voorzieningenniveau het hoogst ligt uit gaan groeien tot „sociale vluchtheuvels”. Werkgelegenheidsbevordering moet

één van de belangrijkste taken van de nationale overheden blijven, ook binnen het raam van de Europese samenwerking. Alle verantwoorde middelen dienen daartoe aangewend te worden. Particulier initiatief en persoonlijke verantwoordelijkheid vervullen daarin, als het goed is, een centrale rol.

Daarom:

- dient het kostwinnersprincipe (opnieuw) uitgangspunt te zijn bij het verwerven van inkomen en het scheppen van werkgelegenheid;
- is een voorkeursbehandeling van kostwinners gerechtvaardigd;
- moeten mannen en vrouwen, wanneer de arbeidsomstandigheden gelijk zijn, een gelijke beloning krijgen;
- moet het proces van individualisering een halt worden toegevoerd;
- mogen zondagsrust en zondagsheiliging niet in het gedrang komen;
- wordt een Europese arbeidsmarkt afgewezen en dient er naar gestreefd te worden voor iedereen in eigen land werkgelegenheid te scheppen.

Vervoer

Ten behoeve van het goederenvervoer binnen de Gemeenschap dient het beleid dat gericht is op het afschaffen van de kwantitatieve belemmeringen te worden voortgezet. Dat betekent ook een harmonisatie van die omstandigheden die de concurrentieverhoudingen verstoren. Om meer doelmatig van de bestaande mogelijkheden gebruik te kunnen maken moet er meer aandacht worden besteed aan het elkaar aanvullen van de verschillende vervoerssectoren. In dat kader kan ge-

noemd worden de bevordering van energie- en milieuvriendelijk vervoer per trein en (binnen)schip.

Een goede infrastructuur is voor het vervoer van levensbelang. De zorg daarvoor is allereerst een zaak van de nationale overheden. Voor de Gemeenschap ligt er, waar het gaat om grotere projecten als de aanleg van doorgaande verbindingen, een taak om coördinerend, waar nodig financieel ondersteunend op te treden.

Daarom gelden voor de verschillende vervoerssectoren de volgende uitgangspunten en doelstellingen:

- wegvervoer:
bij het gelijktrekken van de concurrentieverhoudingen voor het goederenvervoer dient, waar het betreft de motorrijtuigenbelasting, uitgegaan te worden van het behoud van het nationaliteitsprincipe;
- spoorwegen:
stimulering van het gecombineerd vervoer;
een zodanige aanleg van het TGV-net dat dit niet ten koste gaat van het groene hart van Holland en andere natuurwaarden; ook mag het nationale en regionale vervoer er niet onder lijden;

De haven van Rotterdam, poort van Europa.

- binnenvaart:
er dient, met financiële steun van de Gemeenschap, een internationale sloopregeling tot stand te komen zodat vraag en aanbod beter op elkaar worden afgestemd;
- zeevaart:
om een verdere inkrimping van de zeevloot van de Europese landen te voorkomen dienen op fiscaal gebied en aangaande de bemanningsvoorschriften maatregelen te worden genomen die de concurrentiepositie ten goede komen en het zgn. „uitvlaggen” tegengaan;
- luchtvaart:
bij verdere ontsluiting van de Europese markt en de toenemende concurrentie verdient de controle op de veiligheid extra aandacht;
de luchtverkeersleiding binnen Europa dient binnen „Eurocontrol” beter op elkaar te worden afgestemd.

Energie en technologie

Het besef dat de ons ter beschikking staande energiebronnen niet onuitputtelijk zijn moet een ieder aansporen zuinig en doelmatig met deze schepingsgaven om te gaan. Dat de mens rentmeester is over de aarde betekent bovendien dat bij het opwekken van energie terdege rekening wordt gehouden met de ernstige verontreiniging door de uitstoot van kwalijke stoffen en de gevolgen van eventuele rampen die zich kunnen voordoen. Meer dan ooit zal er alles aan moeten worden gedaan om niet alleen een matiger omgang met energie te bewerkstelligen, maar ook om meer milieuvriendelijke energiebronnen aan te boren. De toepassing van verworven kennis mag

alleen plaatsvinden op basis van verantwoorde ethische criteria.

Daarom :

- dient de EG zorg te dragen voor gunstige voorwaarden gericht op de samenwerking tussen researchcentra en industrieën die zich bezighouden met de ontwikkeling en toepassing van alternatieve energiebronnen alsmede bezig zijn met het zoeken van mogelijkheden energie te sparen;
- zal de bouw en exploitatie van kerncentrales aan nog strengere veiligheidseisen moeten voldoen, ook al zou dat betekenen dat sommige centrales moeten worden gesloten;
- is haast geboden met het vinden van een verantwoord systeem voor de verwerking van radio-actief afval en is een scherpere controle op de verwerking van radio-actief afval onontbeerlijk;
- dient de milieutechnologie en -research binnen het technologiebeleid een centrale plaats in te nemen;
- dient onderzoek op het gebied van biotechnologie en erfelijkheid aan Bijbelse normen te worden getoetst.

Criminaliteit

Steeds meer worden politie en justitie geconfronteerd met grensoverschrijdende misdaad. Daartegenover past een gezamenlijke bestrijding, temeer daar er in dit soort gevallen vaak sprake is van ernstige misdrijven die niet zelden tegen het menselijk leven zijn gericht, zoals vliegtuigkapingen, ontvoeringen, politiek terrorisme, enzovoorts.

Daarom:

- zal de huidige grensbewaking (controle op smokkel van verdovende middelen, wapenhandel e.d.) gehandhaafd moeten worden;
- zullen de landen van de Gemeenschap bij de opsporing, berechting en tenuitvoerlegging van straffen meer moeten samenwerken.

Er zijn grenzen...

* * *

2. INTERNATIONALE BETREKKINGEN

Handelspolitiek

Vrijhandel dient het kenmerk te zijn van de handelspolitiek van de Gemeenschap. De protectionistische ontwikkelingen die zich hier en daar aftekenen zijn daarmee in strijd.

Daarom:

- mag de EG geen protectionistisch

machtsblok („fort Europa”) worden dat zich afschermt tegen anderen;

- zal, als andere machtsblokken zich wel protectionistisch opstellen, daarop met gepaste tegenmaatregelen gereageerd dienen te worden;
- moeten afspraken over wederzijdse handelsbetrekkingen gemaakt worden via het platform van de GATT.

Betrekkingen met andere staten

Als uitvloeisel van de Europese Akte stemmen de lidstaten van de EG hun buitenlands beleid op elkaar af. Dat gebeurt in het kader van de Europese Politieke Samenwerking (EPS).

Het zal duidelijk zijn dat met het totstandkomen van de interne markt het economische gewicht van de Gemeenschap zal toenemen, en daarmee ook het Europese geluid in de internationale politiek. Deze tendens mag evenwel niet ten koste gaan van de ruimte voor de lidstaten een eigen buitenlands beleid te voeren. De Europese Politieke Samenwerking staat los van de EG-verdragen. Dat dient zo te blijven.

Het is de taak van Nederland om in het Europese overleg iedere keer weer de bevordering van de Bijbelse gerechtigheid in de internationale betrekkingen aan de orde te stellen.

Daarom :

- zal Nederland in het kader van de EPS druk moeten uitoefenen op Griekenland om dat land ertoe te bewegen de staat Israël te erkennen;
- dient Nederland aangaande Zuid-Afrika binnen Europa het aanwenden van economische drukmiddelen, zoals boycots, die in de praktijk de zwaksten treffen en ondoelmatig zijn, af te wijzen, hetgeen niet uitsluit dat via diplomatieke kanalen druk wordt uitgeoefend om te komen tot een voortzetting en stimulering van het daar in gang gezette hervormingsproces;
- mag geen steun worden gegeven aan revolutionaire bewegingen die zich in naam van de mensenrechten

keren tegen de wettige overheden;

- dient belemmering van de geestelijke vrijheid en aantasting van de waardigheid van de mens als schepsel en beelddrager Gods aan de kaak te worden gesteld.

Veiligheid

Nederland en de meeste andere staten van West-Europa hebben er na de Tweede Wereldoorlog voor gekozen de verdediging van hun grondgebied te plaatsen in het bondgenootschappelijk verband van de NAVO. Dit samenwerkingsverband heeft er mede toe mogen bijdragen dat de vrede in Europa en tussen de grootmachten bewaard is gebleven. De Oost-west-problematiek valt buiten het kader van de Europese Gemeenschap.

Daarom :

- behoort de defensiepolitiek geen onderdeel van de Europese politiek te zijn;
- kan de Westeuropese Unie hoogstens binnen de NAVO gesprekspartner zijn van de Verenigde Staten.

Ontwikkelingssamenwerking

Vergeleken met de nood elders in de wereld verzinken de problemen in ons werelddeel in het niet. Tegenover materiële welvaart en overschotten hier staan grote honger en armoede daar. De Bijbelse boodschap van gerechtigheid en vrede houdt ten aanzien van de ontwikkeling van de EG in, dat deze mede dienstbaar moet worden gemaakt aan de leniging van de nood in en de opbouw van de landen van de derde wereld. Het EG-blok mag geen

belemmering worden voor de ontwikkelingslanden om hun produkten ook op onze markten af te zetten. Daarnaast is en blijft de directe, daadwerkelijke hulpverlening bij rampen en acute noodsituaties noodzakelijk. Dit zou meer dan tot nu toe het geval is gepaard dienen te gaan met het aanbrenge van duurzame verbeteringen in de betreffende gebieden.

Daarom:

- biedt het afsluiten van grondstofovereenkomsten met derde landen om de prijzen stabiel te houden

uitstekende mogelijkheden om de ontwikkelingslanden te helpen hun problemen te boven te komen;

- moet voedselhulp ingepast worden in een ontwikkelingsstrategie voor de betrokken landen en regio's;
- moet de hulpverlening, om ze effectief te doen zijn, niet versnipperd worden en waar mogelijk aansluiten bij het werk van particuliere organisaties, met name kerken en christelijke organisaties;
- dient de hulpverlening van de diverse lidstaten meer gecoördineerd te worden.

* * *

3. LANDBOUW EN VISSERIJ

Landbouw

Gezien de ontwikkelingen in de landbouw en op het terrein van het biotechnologisch onderzoek ligt het voor de hand dat de produktiemogelijkheden in de toekomst nog verder zullen toenemen. Letten we echter op de enorme overschotten die in de laatste decennia zijn geproduceerd, dan is het ethisch, financieel en vanuit het oogpunt van het milieu noodzakelijk de produktie verder te beheersen. Trouwens, waar blijft het besef ook in dezen in alles afhankelijk te zijn van de zegen des Heeren?

Er zal een beleid moeten worden gevoerd dat meer rekening houdt met vraag en aanbod in Europa en daarbuiten. Bovendien zal men zich, zeker wat betreft het biotechnologisch onderzoek (denk aan de vragen rondom het gebruik van groeihormonen), steeds

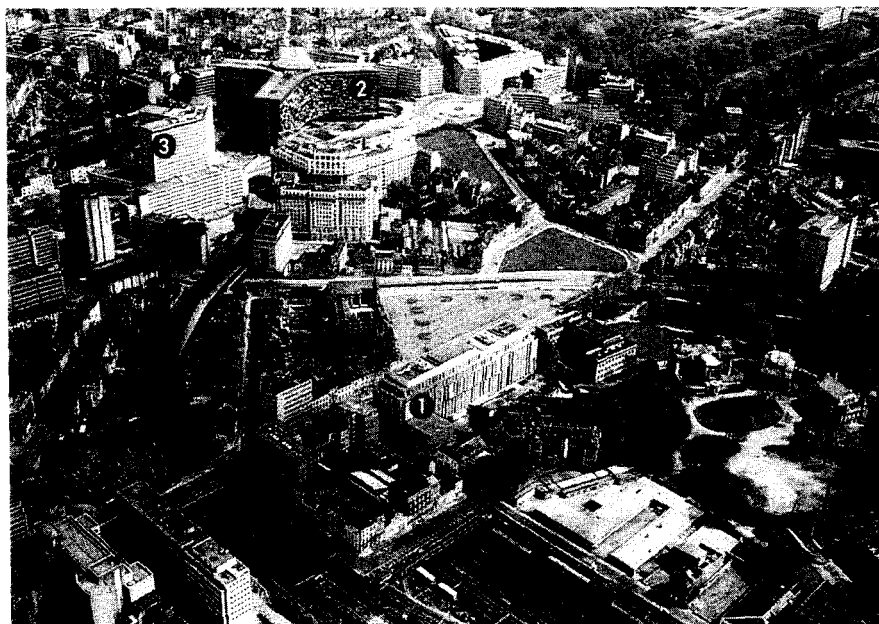
meer rekenschap moeten gaan geven van wat Bijbels verantwoord is en wat niet. Het ingrijpen in en manipuleren met de erfelijkheidsstructuur van dieren en planten mag slechts worden toegestaan voorzover in overeenstemming met Bijbelse richtlijnen.

De landbouwproblematiek kan overigens niet los gezien worden van wat er zich in de rest van de wereld afspeelt. De EG kan niet in haar eentje opereren en zal, om tot een evenwichtige situatie op de wereldmarkt te komen, afspraken moeten maken met andere grote producenten. Het zou immers averechts werken wanneer de effecten van een dalende produktie binnen de EG ongedaan zouden worden gemaakt door een stijgende produktie in bijvoorbeeld Amerika of Australië. Een goede onderlinge afstemming van vraag en aanbod is uiteraard ook van groot belang voor de landen in de

derde wereld en biedt betere mogelijkheden honger en armoede te bestrijden.

Daarom :

- zal het streven van de Europese Commissie om de overproductie terug te dringen moeten worden voortgezet;
- moeten er geleidelijk aan minder prijsgaranties worden gegeven en zal de eigen verantwoordelijkheid van de sector moeten worden benadrukt;
- dienen landschapsbehoud en milieu-effecten factoren te zijn waar men in de landbouw in toenemende mate mee rekent;
- is in de achtergebleven gebieden van de Gemeenschap meer aandacht voor onderhoud en beheer van het landschap noodzakelijk, dit om ontvolking tegen te gaan en de leefbaarheid te bevorderen;
- zal aan sociale maatregelen, zoals tijdelijke inkomenssteun en vrijwillige vroegtijdige bedrijfsbeëindiging, niet te ontkomen zijn;
- moet bij de voortgaande ontwikkelingen in de landbouw in het bijzonder gelet worden op het behoud van een economische basis voor het goed geleide en sociaal verantwoorde gezinsbedrijf;
- zijn er Bijbelse normen en regels nodig met betrekking tot biotechnolo-

EG-gebouwen in Brussel. 1. Europees Parlement, 2. Europese Commissie, 3. Raad van Ministers (foto: EP).

gisch onderzoek en de (commerciële) toepassing daarvan in de praktijk;

- verdient het, in verband ook met plannen landbouwgronden braak te laten liggen, overweging de mogelijkheid te onderzoeken de vrijkomende gronden al dan niet gedeeltelijk en tijdelijk te bebossen.

Visserij

Uitgangspunt voor het visserijbeleid is de vrije zee voor de vissers van de lidstaten, dus inclusief de 200-mijls zone langs de gezamenlijke kustlijnen. Met een Europees visserijbeleid verdraagt zich natuurlijk niet dat de Nederlandse vissers anders worden behandeld dan hun collega's in de andere lidstaten. Met name geldt dat ten aanzien van de

controle op en de naleving van de vangstquota.

Daarom :

- mogen rechtsongelijkheid en concurrentievervalsing niet blijven voortbestaan;
- is met het oog op de kleine vissers een rechtvaardig systeem nodig om de quota te verdelen;
- moet het mogelijk zijn onbenutte quota na overleg te herverdelen tussen de lidstaten;
- zal er naast de sanering ter vermindering van de overcapaciteit een actief beleid gevoerd dienen te worden, gericht op het zoeken van meer visgronden en verhoging van de vangstquota;
- moet voorkomen worden dat via overheidssteun overcapaciteit in stand wordt gehouden dan wel wordt vergroot.

* * *

4. BESTUUR EN FINANCIEN

Financiering EG

De financiering van de Gemeenschap is in principe rond tot en met 1992. Dan zullen de uitgaven maximaal 1,2% van het Bruto Nationaal Produkt van de lidstaten mogen zijn. Door uitbreiding van de bestaande financieringsmiddelen met het zogenaamde „vierde eigen middel” worden de lasten billijk over de verschillende lidstaten verdeeld. Bovendien doet deze financieringsvorm recht aan het intergouvernementele karakter van de Gemeenschap.

Met het op deze wijze binnengekomen geld van de Gemeenschap dient zorgvuldig te worden omgegaan. Daar

heeft het in het verleden nogal eens aan ontbroken. Zo moet er toezicht op worden gehouden dat de bijdragen uit de structuurfondsen ook daadwerkelijk ten goede komen aan de armere regio's. In geen geval mag geld besteed worden aan beleidsterreinen die niet in de Europese Akte of in het Europees Verdrag vermeld worden.

Daarom :

- zullen de vastgelegde financieringsplafonds en het interinstitutioneel akkoord tussen de Raad van Ministers en het Europese Parle-

ment moeten worden gerespecteerd;

- verdient financiering op basis van het BNP de voorkeur boven financiering d.m.v. BTW-aftrekten;
- moeten plannen om achterstandsgebieden te ontwikkelen door de Europese Commissie zowel vooraf als tijdens de uitvoering op doelmatigheid worden gecontroleerd;
- dient de fraudebestrijding op nationaal niveau krachtiger te worden aangepakt, waarbij aan de Europese Commissie als uitvoeringsorgaan meer controlemogelijkheden en bevoegdheden moeten worden toegekend.

Bureaucratie

Hoe meer regels en bepalingen, des te ondoorzichtiger is het beleid, des te fraudegevoeliger zijn de voorzieningen

en des te moeilijker is de controle op de naleving. Op de werkwijze van de Europese instellingen is wat dat betreft ook nog wel het een en ander aan te merken.

Daarom :

- moet in Brussel, maar ook binnen de lidstaten, getracht worden de regelgeving tot een noodzakelijk minimum te beperken en te toetsen op doorzichtigheid;
- zal, waar daartoe reële mogelijkheden bestaan, moeten worden bezien of bepaalde bevoegdheden kunnen worden gedecentraliseerd;
- dienen onkostenvergoedingen, belastingfaciliteiten, kortingen e.d. ten behoeve van de parlementsleden en -functionarissen waarvoor geen objectieve rechtvaardiging bestaat te worden afgeschaft.

* * *

5. MILIEU

Als er één probleem is dat een internationale aanpak vereist dan is het wel het milieuvraagstuk. Gods schepping wordt door onverantwoordelijk gedrag van de mens steeds verder aangetast. Hieraan een halt toe te roepen behoort tot de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst. Dat kan echter niet zonder dat alle lidstaten van de EG het eens worden over eensluidende normen en een gezamenlijke aanpak. Het is zaak daarbij ook andere landen te betrekken, zowel binnen als buiten Europa. Via de Gemeenschap kunnen dan wellicht ook in wereldverband effectieve maatregelen worden geno-

men. Het valt overigens op dat meerdere in Europees verband vastgestelde richtlijnen door de diverse lidstaten niet worden nageleefd. Een veel krachtiger controle op de naleving daarvan is mitsdien vereist. Binnen de Gemeenschap moeten bepaalde milieubelangen voorrang hebben.

Zoals :

- maatregelen tegen de vervuiling van de rivieren, met name de Rijn;
- het tegengaan van een verdergaande Noordzeevervuiling, ook ten behoeve van de visserij;

- het drastisch terugdringen van de lozing van zware metalen;
- betere controle op de afvoer en verwerking van (chemisch) afval;
- een veilige en deugdelijke opslag van radio-actief afval;
- een aanscherping van de normen inzake de uitstoot van schadelijke stoffen door de industrie en het wegverkeer;
- de bevordering van milieuvriendelijke productie in de landbouw.

* * *

6. ONDERWIJS

Het onderwijsbeleid is een nationale zaak. De in Nederland na een lange strijd verworven onderwijsvrijheid is een groot goed. Onder geen beding mag die vrijheid, die direct verband houdt met de verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding van hun kinderen naar Schrift en belijdenis, verloren gaan. In dat verband neemt Nederland een unieke positie in, een positie die alles te maken heeft met het ontstaan en de groei van onze natie. Dit alles neemt niet weg dat belemmeringen die er tussen de lidstaten liggen inzake de opleiding en beroepsmogelijkheden, daar waar mogelijk, opgeruimd mogen worden.

lijkheden, daar waar mogelijk, opge-
ruimd mogen worden.

Daarom :

- verdient wederzijdse erkenning van diploma's aanbeveling;
- is onderzoek naar de mogelijkheden om de uitwisseling van studenten en docenten van universiteiten te verruimen, een goede zaak;
- is achterstelling van de „kleine” talen, waartoe ook het Nederlands behoort, binnen de EG hoe dan ook onaanvaardbaar.

* * *

Voor verdere inlichtingen :
Voorlichtingscentrum S.G.P.
Laan van Meerdervoort 165
2517 AZ 's-Gravenhage
telefoon 070-456226-468688